ВЕСЕЛКА

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

РІК XV. ЛИСТОПАД 1968 Ч. 11 (171)

Листування

Від Михася Л е в к а , який чотири роки тому прибув з Польщі до ЗСА, отримали ми такого листа: Дорога „Веселко"! Маю одинадцять років і ходжу до української парафіяльної школи св. Петра і Павла в Джерзі Сиbі. У моїй клясі є сорок дітей. Наша вчителька називається п-ні Люба Галібей. Вона дуже добра для нас. Я є учнем шостої кляси Школи Українознавства в Джерзі Сиbі. У нашій клясі чотирнадцятеро дітей. Нашим учителем є п. Євстахій Ясеньовський. Він заохочує нас читати „Веселку". Багато річників „Веселки" є в бібліотеці школи українознавства. Дуже люблю Тебе, „Веселко", читати, бо Ти завжди приносиш щось гарне й цікаве. Тебе, „Веселко", повинні читати всі українські діти. Я вчуся також грати на фортепіяні й бандурі. Два роки ходжу на курс народніх танців. Часто виступаю на різних святах з деклямаціями.

Дякую Тобі, „Веселко", за науку й розвагу, бо завдяки Тобі я вже навчився багато дечого про Україну. Я бажав би жити у вільній Україні й хотів би, щоб „Веселка" виходила в столиці України — Києві.

Відповідь Р е д а к ц і ї : Дорогий Михасю! Ти гарно написав про себе, про свою цілоденну школу й про школу українознавства. Подякуй своєму вчителеві п. Ясеньовському, що заохочує учнів читати „Веселку" й зберігає річники журналу в шкільній бібліотеці. Тішить нас, що „Веселка" допомогла Тобі пізнати Україну. Дай Боже, щоб Твоє бажання сповнилося й щоб „Веселка" виходила в вільній Україні, у її столиці Києві!

Орест Д е й ч а к і в с ь к и й , 12 років, учень „Рідної Школи" в Пармі-Клівленд пише: Дорога „Веселко"! Недавно я повернувся з України, куди їздив з мамою й братом. Україна дуже гарна, особливо Дніпро й Карпати. Київ — велике місто, має багато зелені й парків. Ми були в Києві два дні й один день у Каневі, на могилі Тараса Шевченка. В Каневі я, мій брат і мій товариш поклали кошик квітів на могилу Кобзаря. На могилі нема хреста, тільки високий пам'ятник Поетові.

У Києві ми були на Володимирській горі. У Софійському соборі оглядали саркофаґ Ярослава Мудрого, а в Печерській Лаврі мощі монахів і літописця Нестора.

У Львові ми побували дев'ять днів. Відвідали багато музеїв, але експонати там так підібрані, щоб не сказати правди про Україну. Тут я познайомився з кількома хлопцями. Вони сказали, що в Україні люди не можуть висловлюватися проти Совєтського Союзу. Оглянули ми й катедру св. Юра. З Високого Замку видно цілий Львів. Одного дня ми відбули прогулянку

в Карпати. Переїздили через такі міста: Миколаїв, Стрий, Сколе. Карпати — чудові гори. Були ми в селі Ямниці коло Івано-Франківського. Це гарне село. Через село пропливає ріка Бистриця. Колись була в ній чиста вода, тепер забруднена відпливами з фабрик.

Відповідь Р е д а к ц і ї : Дорогий Оресте! Дякуємо за цікавий опис України й тих місць, які Ти відвідав. Іншим дітям-читачам „Веселки" теж буде цікаво прочитати Твого листа. Київ, Львів, Дніпро й Карпати подобаються всім, хто їх бачив. Чужинці, які відвідували Україну ще в княжі часи, у своїх описах завжди висловлювалися про Україну, як про гарну країну. Вона була б ще кращою, якби не перебувала під московсько-большевицькою окупацією. Про це Ти сам переконався, відвідуючи львівські музеї й розмовляючи з хлопцями. Вітай свого братіка!

ВЕСЕЛКА THE RAINBOW

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Обкладинка роботи Б. Божемського

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Published monthly, except June to September Bi-monthly at Jersey City, New Jersey

81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription $4.00 per year.

Entered as Second Class Matter at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ніна Мриц — Двомісячник української книжки

ДИТЯЧИЙ ПРИВІТ „СВОБОДІ"

(Ілюстрація Б. Божемського)

Наш тато читає „Свободу",
Матуся читає „Свободу",
Бабуся і в дощ і в погоду
Прочитує зверху до споду
„Свободу" — віконце у світ.

І дід наш читає „Свободу",
Що аж в Джерзі Сити виходить
На славу і користь народу
І людям усім на вигоду
Уже сімдесят і п'ять літ.

І всі ми, школярського роду,
Часом заглядаєм в „Свободу",
Бо всі ми допитливі зроду,
Бо Бог нам таку дав природу,
Що любимо слово своє.

Та ще ми й шануєм „Свободу"
За те, що усім в нагороду
„Веселку" — не ту з небозводу,
А гарний журналик — в догоду
Щомісяця нам видає.

Привіт тобі щирий, „Свободо",
Від нас, молодого народу!
Світи нам, як сонце в погоду,
І хай тобі Бог в нагороду
У Твій сімдесят п'ятий рік
Пошле ось такий довгий вік!

В імені юних читачів переказав
Роман З А В А Д О В И Ч

Допитливий — eager to learn.

СТОРІНКИ СЛАВИ

ЗІЙДЕ-ЗАСЯЄ ЗНОВУ ЗОЛОТЕ СОНЦЕ ВОЛІ

Чудова, багата й розлога українська земля — там, де широкий, могутній Дніпро, а над Дніпром славний святий Київ. І там, де зелені гори Карпати, де друга велика ріка Дністер, де давній город князя Льва — Львів.

І на отій землі, що над Дніпром і над Дністром, здавна-прадавна живе український нарід. Більш як тисячу років тому він створив могутню, найбільшу тоді в Европі державу — Русь-Україну з столицею Києвом. Держава розвивалася, міцніла, багатіла. У Києві та в інших містах володарі-князі будували великі храми Божі, засновували монастирі, бібліотеки, школи. А для оборони будували твердині й насипали довгі високі вали. Княжі війська в багатьох боях перемагали половців, печенігів та інші степові племена.

Великим лихом для Руси-України стали татари. Кілька століть вони раз-у-раз нападали з півдня на українські землі. А з заходу посягали по українські землі інші сусіди, поляки. Тим часом на півночі почав творитися з різних фінських племен новий нарід — московський.

Північні князі ласим оком дивилися на багатства і славу Києва. І ось у 1169 році наїзники з півночі напали на Київ, зруйнували місто, попалили храми Божі, пограбували славну Десятинну церкву і собор святої Софії, людей або вбивали або брали в полон. З того часу й почалася ворожнеча між українським народом і варварським північним сусідом, що від міста Москви став зватися московським народом, а пізніше переназвав себе російським, а свою країну — Росією.

Московщина-Росія та її царі стали поневолювати сусідні племена й народи, підступом і зброєю поневолили також Україну. Так створили вони велику тюрму народів — московську царську імперію.

Ця імперія-тюрма проіснувала аж до 1917 року. Тоді була велика перша світова війна. В Росії вибухла революція проти зненавидженого царя та його влади. Цю революцію проти московського царя почали українські вояки, що їх змушували служити в царській армії.

Не стало царів. Народи, визволившись з московської неволі, стали творити свої власні держави та свої власні армії. Став будувати навесні 1917 року свою державу і наш нарід. У Києві створилася українська влада — Українська Центральна Рада.

У той час західня частина української землі — Галичина із містом Львовом була під владою австрійської держави. Австрія також поневолювала різні народи. Тож і українці в Галичині забажали здобути собі волю. Вночі 1-го листопада 1918-го року на ратуші міста Львова та інших міст Галичини замаяли українські прапори, українське військо обсадило всі урядові будинки й передало владу в руки свого уряду.

Отак 50 років тому наш нарід створив свою нову державу, над Україною зійшло золоте сонце волі.

Але московський нарід не хотів зректися плодючої української землі та її багатств. У столиці Росії, Петербурзі, постала нова московська влада, яка назвала себе комуністичною-большевицькою. Ця влада відразу почала війну з Україною. Московсько-большевицькі війська вирушили на Київ. А на заході, в Галичині, почали війну проти України поляки. Вони, як і москалі, хотіли знову панувати над українським народом.

Важка й нерівна була боротьба молодої Української Держави проти двох ворогів. Ніхто не допомагав Україні, в неї не було зброї, не було амуніції, не було ліків. Кілька років боролася Україна за свою волю, за свою державу, і щойно в листопаді 1921 року закінчилася збройна боротьба. Під містом Базаром на Волині москалі-большевики оточили останки Української Армії і з кулеметів розстріляли 359 українських вояків. Ці вояки-герої воліли вмерти, ніж піти на службу до ворога.

Минуло 50 років від часу, як у Києві та Львові створилася нова Українська Держава. Тепер майже всі українські землі є під владою комуністично-большевицької Москви. Мільйони українців — дорослих і дітей — виморили москалі го-

лодом. Тисячі-тисячі українських учених, письменників, мистців, учителів, інженерів, лікарів, селян, робітників розстріляли й замучили вони на смерть у таборах, на засланні на холодній півночі.

Здавалося — таки знищить Москва Україну, змосковщить українських дітей і молодь, виховає з них новітніх яничарів собі на службу.

Але не вгнувся, не піддався Москві наш народ. Хоч у неволі, він виростив нове, молоде покоління борців — молодих учених, письменників і поетів, які сміливо виступають в імені народу в обороні його прав, рідної мови, рідної культури.

Як колись у царській Росії, так і тепер у большевицькій Росії, всі поневолені нею народи прагнуть волі, вільного життя.

І прийде час, коли таки розпадеться остання в світі тюрма народів — московська імперія, бо кожен нарід хоче й має право жити своїм власним, вільним, незалежним, державним життям.

І над Україною зійде-засяє знову золоте сонце волі.

Б. Д.

Пояснення-словничок: **твердиня — фортеця (stronghold); вал (земляний) — bank; ласий — fond, avid; варварський — дикунський (barbarian); замаяти — to begin to flutter; ратуша — дім міської управи (town-hall); плодючий — урожайний (fertile); виморити (голодом) — to starve, to famish; заслання — exile; яничари — виховані в турецькій вірі і звичаях християнські хлопці, найкраще турецьке військо (janizaries).**

Роман ЗАВАДОВИЧ

ПІВСТОЛІТТЯ ПРОМИНАЄ...

**Півстоліття проминає,
Як у Києві й у Львові
Сипались листки з каштанів —
Жовто-золоті, багрові . . .**

**То була прекрасна осінь,
Краща за найкращі весни —
Ждали всі: неволя згине,
Воля збудиться-воскресне!**

**Проминає півстоліття,
Як пішла по світу слава,
Що з руїни Українська
Пробудилася Держава.**

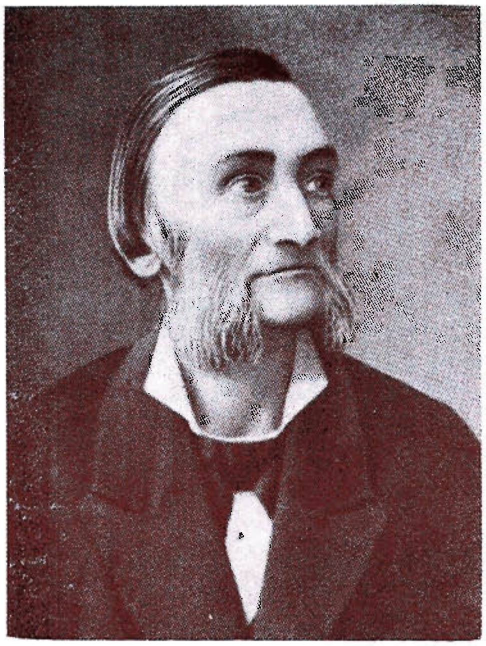
**Пробудилась Україна,
Скинула із рук кайдани,
І народ, неначе ріки,
Вулиці залляв, майдани.**

**„Слава! Слава! — вулицями
Рідне військо гомоніло. —
Хто живий, борись-змагайся
За святе, велике діло!"**

**То була прекрасна осінь,
Краща за найкращі весни —
Прокидалося у серці
Щось надійне, щось чудесне.**

**Ми, дідів унуки гідні,
Тої слави не забудем:
Те, за що вони боролись,
Ми, як виростем, здобудем!**

ДІДУСЬ КЕНИР — ЛЕОНІД ГЛІБІВ

В Україні, у місті Львові багато років тому друкувався журнал для українських дітей „Д з в і н о к". Усім він подобався, а найбільше подобалися в ньому віршовані байки й загадки, що їх друкував у „Дзвінку" Дідусь Кенир.

Оцей Дідусь Кенир і є найславніший український байкар. Помер він якраз 75 років тому, в листопаді 1893 року, але й досі нема в нас байкаря кращого за нього. Українські діти й досі читають його байки, а ввесь нарід з вдячністю згадує його.

Моторні діти, дівоньки
й хлоп'ята!
Первоцвіт наш, веселі
небожата!
Щоб знали ви, як в світі треба жить,
І стерегтись, чого не слід робить,
Я розкажу вам баєчку маленьку —

отак говорить до українських дітей Дідусь Кенир і розповідає багато цікавих байок. У цих байках є й наука про те, як у світі жити, як змагатися за правду й волю.

Дідусь Кенир народився недалеко славного міста Полтави, дитячі роки провів у селі і тому так гарно змалював українську природу.

Дідусь Кенир — це не справжнє, а прибране прізвище. Насправді наш байкар називається Леонід Г л і б і в. Батько малого Леоніда привіз був із міста пташку-канарку, що дуже гарно співала. На Полтавщині називають канарку теж „кениром". Коли малий Леонід виріс і почав писати байки, то й став підписуватись під ними „Дідусь Кенир".

І справді, його твори — поезії, байки, загадки — це наче чудовий пташиний спів. Цей спів ми й досі чуємо в його творах, особливо в байках.

І недарма Леонід Глібів є патроном Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, які дуже шанують Леоніда Глібова — одного з перших наших дитячих письменників. Ушануймо і ми, українські діти, нашого славного байкаря, читаймо його чудові байки, бо в них велика життьова наука для всіх — і для дітей і для дорослих.

Найкраще вшануєте Дідуся Кенира, коли вивчите деякі його байки й загадки напам'ять та влаштуєте окремий „вечір байок Л. Глібова".

Б. Д а н и л о в и ч

Леонід ГЛІБІВ

ЛЕБІДЬ, ЩУКА І РАК

Ілюстрація О. СУДОМОРИ

У товаристві лад — усяк тому радіє.
Дурне безладдя лихо діє,
І діло, як на гріх,
Не діло — тільки сміх.

Колись-то Лебідь, Рак та Щука
Приставить хуру узялись.
От троє разом запряглись,
Смикнули — катма ходу . . .
Що за морока? Що робить?
А й невелика, бачся, штука, —
Так Лебідь рветься підлетіть,
Рак упирається, а Щука тягне в воду.
Хто винен з них, хто ні — судить не нам.
Та тільки хура й досі там.

Коник стрибунець

У степу, в травій пахучій,
Коник, вдатний молодець,
І веселий, і співучий,
І проворний стрибунець,
Чи в пшениченьку, чи в жито,
Досхочу розкошував
І цілісенькеє літо,
Невгаваючи, співав;
Розгулявся на всі боки,
Все байдуже, все дарма . . .
Коли гульк — аж в степ широкий
Суне злючая зима.
Коник плаче, серце мліє;
Кинувсь він до Муравля:
„Дядьку, он зима біліє!
От тепер же згину я!
Чуєш — в лісі ворон кряче,
Вітри буйнії гудуть.
Порятуй, порадь, земляче,
Як це лихо перебуть!"
„Опізнився, неборачe, —
Одказав земляк йому, —
Хто кохав життя ледаче,
Непереливки тому".
„Як же в світі не радіти?
Все кругом тебе цвіте, —
Каже Коник, — пташки, квіти,
Любе літечко на те;
Скочиш на траву шовкову —
Все співав би та співав . . ."
На таку веселу мову
Муравель йому сказав:

„Проспівав ти літо Боже —
Вдача вже твоя така, —
А тепер танцюй, небоже,
На морозі гопака!"

Роман ЗАВАДОВИЧ

ЛІК НА ТУРБОТИ

Коли я рідну книжечку читаю,
То всі свої турботи забуваю:

І те, що зголоднів
(Хоча тому годинку їв),
І те, що за вікном сльота,
Що тягне пес за хвіст кота,
Що ровер попсувався,
Олівчик поламався,
Що мами ще нема з роботи —
Усі свої турботи.

Отак і ви читайте,
Усі дрібні турботи забувайте,
Бо книжка — на турботи лік.
Хто залюбки читає,
Той з книжки користь має
Не рік, а цілий вік!

Леонід ГЛІБІВ

ЗАГАДКИ

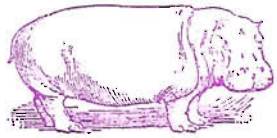
Бачить — не бачить,
Чути — не чує,
Мовчки говорить,
Дуже мудрує.
Часом захоче —
Правди навчає,
Часом жартує,
Всіх звеселяє.
Люба розмова, —
Дай, Боже, діти,
З нею довіку
Жити - дружити.

Хто ж то такая
В світі щаслива,
Мудра, правдива
і жартівлива?
Як не вгадали,
Стану в пригоді:
Річ коротенька —
Книжка та й годі.

СКОРОГОВІРКА

— А чому в гіпопотама
Паща, як велика брама?
— Якщо б у гіпопотама
Паща не була, як брама,
Не було б гіпопотама!

Б. Дан.

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ*

ГОЦА ДРАЛА

В лісі вітер, дощ і шум,
А на серці — сум.

Мишка у норі зідхає:
„Дощ із хатки не пускає."

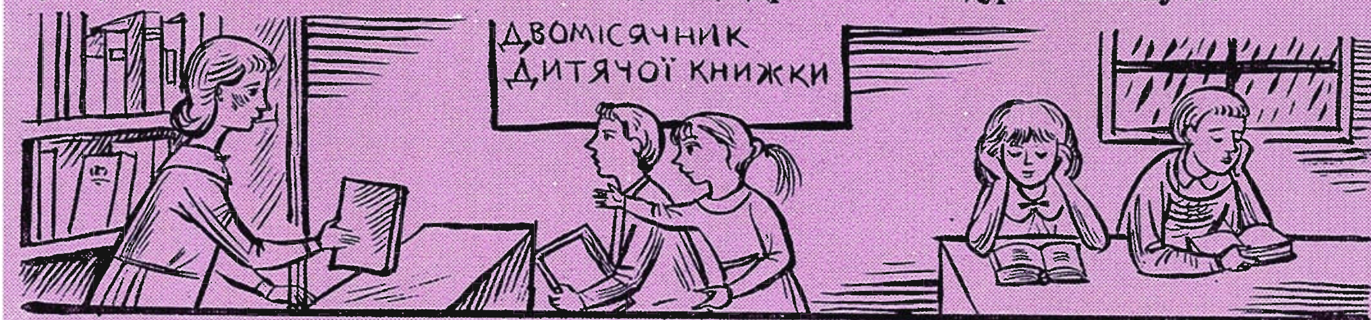
Зайчик скаржиться з плачем:
„Скучно-нудно під кущем..."

Три дні звірі і комахи
Нудьгували, бідолахи...

На четвертий день зібрались,
Та й пішли до Гоци Драли.

„Ой, порадь нам, Гоцо Драло,
Бо здуріємо помалу..."

„Від сльоти не слід дуріти —
Ви робіть, як роблять діти:

Книжечки собі читають,
Дощ іде — вони не дбають.

В них ДВОМІСЯЧНИК КНИЖОК,
Час їм братись до казок.

„О, спасибі за пораду!" —
Загуділа вся громада.

В лісі вітер, дощ і шум,
Та кудись подівся сум...

Звірі, птахи і жучки —
Всі читають книжечки.

Юрій ТИС

Ілюстрації П. АНДРУСЕВА

НЕДОКІНЧЕНА КАЗКА

ЗМІСТ ПЕРШОЇ ЧАСТИНИ: У жовтневому гислі „Веселки" ми вмістили першу гастину оповідання Юрія Тиса „Недокінгена казка". У ній автор розказує про те, як хлопгик Семенко пішов у світ добувати волю своєму народові, що його гнобили гужинці-зайди. Від старенького дідуся Семенко довідався, що його нарід утратив волю, бо не вмів її берегти й шанувати.

Під гас мандрівки Семенко зустрів у лісі оленя з золотими рогами. Олень сказав хлопцеві, що далеко між небом і землею висить країна, в якій стоїть палата вся з золота й срібла. В тій палаті живе царівна. Стережуть її дванадцять розбійників. Царівна жде, щоб відважний лицар визволив її з неволі. Якщо Семенко не визволить царівни — попаде у неволю ще тяжгу, як у своїй батьківщині. Якщо ж визволить, тоді стане такий могутній, що зможе прогнати займанців із своєї країни і повернути волю своєму народові.

Семенко вирішив визволити царівну. Він розпрощався з оленем і вирушив у дорогу.

— Семенко ждав темної ночі. Коли закричали пугачі, подався в ліс сам-одинокий, як сирота. Ішов день і ніч і знову день, аж вийшов на відкрите поле, залите соняшним світлом. Нараз почув кигикання яструба в чистому небі.

— Гей! — кликнув Семенко. — А прилинь но сюди, поможи мені!

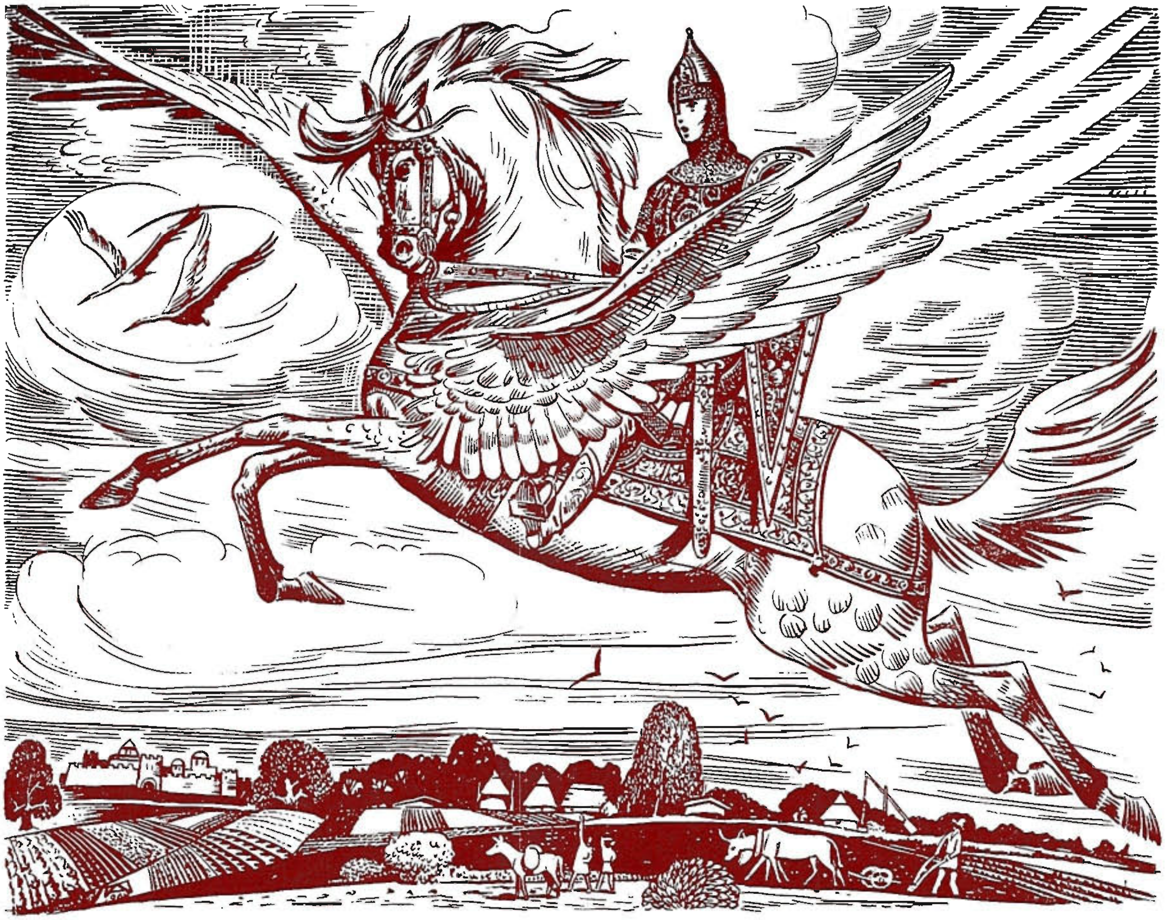
За коротку хвилину яструб опинився коло хлопця. У яструба були золоті крила і срібні кігті. Хлопець розповів про свою пригоду, а яструб відповів:

— Пожди тут, на краю лісу, аж прибіжить до тебе кінь, накритий зеленою паволокою.

Сказав і помчався стрілою у височінь. Ждав Семенко годину і дві, аж почув кінський тупіт. Перед ним нагло спинився кінь, такий могутній, що Семенко здивувався. Справді на коні була зелена паволока, а з-під паволоки витикались два білі крила.

„Крилатий кінь!" — подумав Семенко і ще

більше здивувався, бо такого коня ніколи не бачив.

Кінь скинув із себе золотий панцер і шолом, щит і меч.

— Оцей панцер, це зброя для тебе! — сказав. — Одягай її та й полинемо в заворожене царство. Доведеться тобі звести бій з розбійниками.

Надів Семенко панцер, припоясав меча, взяв у руку щит і стрибнув у золоте сідло. Ледве всунув ноги у стремена, як кінь ударив копитами об землю, махнув крилами й понісся понад хмари. Внизу під ними пересувалися моря і степи, ліси і міста, і кінця летові не було. Аж долетіли до темного лісу, і кінь опустився на землю.

— Іди тепер на схід три дні, — сказав кінь. — Дійдеш до височенного дуба, що має верховіття у хмарах. Там побачиш, що далі робити.

Сказав і залишив Семенка у страшному лісі.

Ішов Семенко добу, дві і три, аж дійшов до того дуба. То було дерево світу, його вершину освітлювали сонце, місяць і сім зір-плянет. Спинався Семенко по ньому вгору щораз вище й вище. Днями спинався, а ночами спав у розвилинах. Врешті дійшов до оселі, де жили люди.

— Іди далі вгору, аж дійдеш до замку царівни! — сказали йому. — Але знай, що з нас ще ніхто туди не дійшов.

(Закінчення буде)

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЗАГАДКИ

а) Біле поле, чорне насіння —
Хто уміє, той і сіє.
б) Біле поле, чорне насіння;
Хто вміє — посіє,
Хто знає, той відгадає.
в) Ні думає, ні гадає,
А інших навчає.
г) Мовчить, а розуму вчить.
ґ) Хто мовчки учить?
д) Не кущ, а з листочками, не сорочка, а зшита, не людина, а навчає.

ЗНАЙДІТЬ НАЗВИ ДЕРЕВ І РОСЛИН

Знайдіть у цих реченнях назви дерев:

Іду берегом ріки.

Я маю свій буквар.

Гра була дуже цікава.

Вилий сос на тарілку.

У вересні починається шкільний рік.

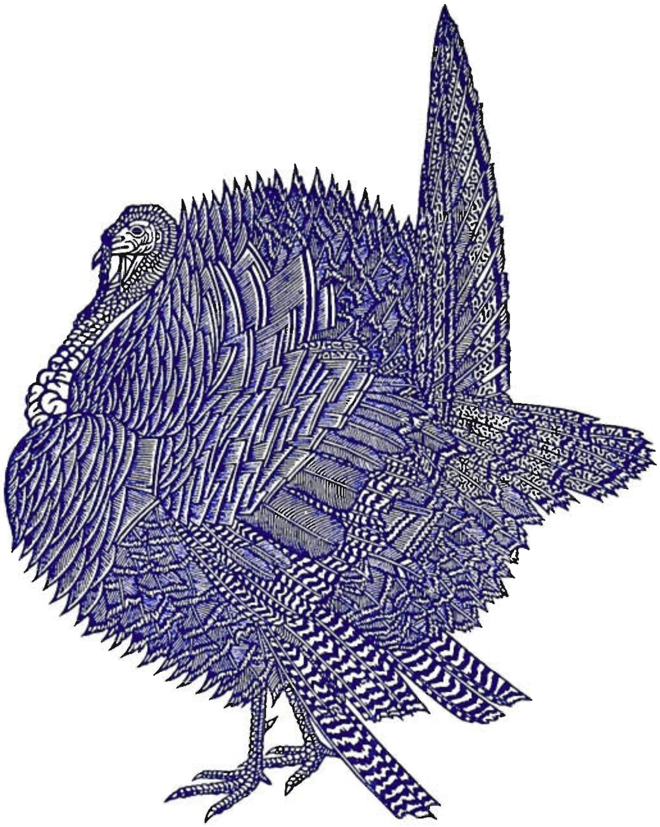
Перед замком стоїть сторожа.

Осип ЗАЛЕСЬКИЙ

ІНДИК

(Дереворит Якова Гніздовського)

„Набундючився немов індик" — може ви чули такий вислів? Так говорять про людину, яка своїм виглядом і поведінкою хоче відрізнитися від інших людей — ніби вона дуже знатна і важна. Чому ж порівнюють людину з індиком? Якщо ви, юні читачі, бачили живого індика, то зрозумієте це порівняння. А якщо не бачили, то погляньте на цей малюнок, „портрет" індика.

Великий це птах, найбільший з усіх домашніх. Ходить повагом, видається дуже гордим зі своєї величі і значення між домашніми птахами. У нього на голові, шиї і дзьобові відростки шкіри, подібні як у півня, але більші, і коли індик „не в гуморі", бо хтось чи щось його розлютило, тоді ті відростки шкіри побільшуються, видовжуються, наповнюються кров'ю, і індик виглядає страшним і злющим. Тоді він розпускає крила, черкає ними по землі, розтягає пера на хвості і видає немилий голос.

Індик не любить яскравих барв, передусім червоної, і на їх вид злоститься. Коли індик зустрічає півня в червоному пір'ї, тоді починається „війна", бо півень також охочий до бійки, а що індик більший і сильніший, то півень мусить втікати з „поля бою", іноді стікаючи кров'ю від ран, завданих індичим дзьобом.

Індика вважають американським птахом, бо в Америці плекають індиків у великих фармах і восени, перед „Днем Подяки", ріжуть і доставляють у міста, де кожний хоче мати на столі печеного індика, щоб належно відзначити це свято.

Походження індика, його прабатьківщина, ще не досліджені. Індик належить до породи курей, подібно як домашня курка і перличка-пантарка, а з диких порід: глухар, тетервак, орябок, перепеличка, куріпка і бажант-фазан. Усі ті породи птахів походять з південної Азії, там, мабуть, була й прабатьківщина індика. А вказує на те і його англійська назва „торкі" — племена і народи, які замешкують країни південно-західньої Азії. Колись, у давнині, люди перевезли індиків в Америку, де вони розмножились і навіть частинно здичавіли. Тут їх побачили вперше відкривці американського континенту, звідси перевезли індиків в Европу, де стали вони домашньою птицею.

Забарвлення індичого пір'я різне — є індики чорні, білі, брунатні й строкаті. М'ясо індика смачне, тому його масово плекають.

ІДІТЬ ЗА ЇХНІМ ПРИКЛАДОМ!

Діти Парохіяльної Школи в Амстердамі, Ню Йорк, заохочені своєю вчителькою п-ні Домною Свідерською, відмовляли купувати собі солодке і в той спосіб призбирали та переслали о д и н а д ц я т ь долярів на Пресовий Фонд „Веселки". Десятеро з них є передплатниками „Веселки", а саме: Бабала Марія, Баб'як Іван, Коваль Степан, Кривулич Мирон, Могила Стефанія, Римарук Ярослава, Свідерська Ірина, Семчук Марія-Надія, Швидаченко Леонід, Шийка Ольга.

На світлині група дітей Парохіяльної Школи в Амстердамі. Деякі з них тримають у руках „Веселку" й українські книжечки. Славно, амстердамські школярі!

ЧОГО, УКРАЇНО?

Україно! Рідна Мати,
Чого ж Тобі загибати?

Маєш квіти і пшеницю,
Маєш трави і живицю,
І ліси, і бори,
І поля, і гори.
А тобі це все забрали,
Всі хати пограбували,
Все добро твоє згубили
І тебе не пощадили.
І поетів не лишали,
У в'язницю повкидали,
Бо вони хотіли волі,
Справедливости і долі.

Україно! Рідна Мати,
Чого ж Тобі загибати?

Марта З Є Л И К , 11 років

УСМІХНИСЯ

НЕБЕЗПЕКА

— Бачив ти? Той кінь хотів мене вкусити в голову.

— Мабуть, почув сіно.

СТІЛЬКИ ПОМИЛОК

— Ніяк не можу зрозуміти, Лесю, як це одна людина може зробити стільки помилок, — каже учителька, віддаючи домашню задачу.

— О, це не одна людина, прошу пані. Ми писали задачу разом з братіком.

ЗГУБА

Івась. — Ви обіцяли нагороду тому, хто знайде вашого канарка.

Сусід. — Алеж ти приніс кота, а не канарка .

Івась. — Канарок всередині кота.

СЯНОЧЦІ

У числі „Веселки" за лютий цього року була вміщена посмертна згадка про нашу читачку, передплатницю й дописувачку Оксану Марію М о с т о в и ч , що разом із своїми батьками згинула в автомобільній катастрофі 19-го грудня 1967 року. Дідусь бл. п. Оксани о. Маркіян Р. Цурковський, великий приятель „Веселки", прислав з нагоди дня її Ангела, Різдва Пресвятої Богородиці (21 вересня) спомин про свою внучку, який нижче друкуємо:

Сяночко, Марусенько, внученько моя кохана! Нині День Твого Ангела. Не побажаю Тобі вже більше, хіба душечці Твоїй побажаю під час Служби Божої, яку відправлю в Твоєму намірені. Бо Ти вже відійшла з Твоїми батьками у засвіти, до Бога. І хіба тільки нагадаю собі, як воно було в домі Твоїх батьків.

А тепер хіба з душечкою Твоєю говорити можу. І чого Тобі може побажати Твій дідусь? А ось чого — послухай!

Ти вже біля Вічної Ватри із Божої волі. Пильнуй і доглядай цієї Ватри, щоб вона своїм теплом зогрівала й своїм світлом освітляла душі всіх українських дітей, усіх пластунів і всіх пластунок-самітниць, щоб вони так, як і Ти, завжди горіли любов'ю до Бога, Церкви й України. Щоб вони, як і Ти, завжди дорожили своєю рідною мовою, любили українську пісню й музику. Неначе тепер дивлюся на Твої оченята, як вони сяяли радістю, коли Ти мені показувала золоту медалю в нагороду за гру на фортепіяні.

Пишу цих кілька слів до „Веселки", яку Ти так дуже любила читати й до якої дописувала. З „Веселки" й з двох інших книг — св. Письма й „Кобзаря" — Твої батьки вчили Тебе любити Бога й Україну.

Це перші Твої іменини, що їх святкуватимеш при Вічній Ватрі. Щоб відзначити цей день, складаю пожертву — 25 долярів на „Фонд Пластунок-Самітниць" і 25 долярів на пресовий фонд „Веселки".

Прошу Тебе, молися за мене до Бога.

Твій дідусь о. Маркіян.

Від Р е д а к ц і ї : Коли число було вже готове до друку, прийшла вістка, що о. М. Цурковський помер. Помоліться, діти, за спокій душі цього великого Приятеля дітей і Добродія „Веселки".

РОЗМОВА НА ВУЛИЦІ

Ірко: Гаразд, Славку! Ти куди?

Славко: Спішу на пошту, боюся, щоб її не замкнули. Несу надавати гроші.

Ірко: Гроші? А то кому?

Славко: Добродушкові-Читанчикові.

Ірко: Слухай, ти не смійся з мене!

Славко: Хіба ж я сміявся б? Це таки правда: я не їв цілий місяць цукерків, заощадив гроші, п'ять долярів і несу надати Добро . . .

Ірко: І знов смієшся! Ще може скажеш, що цей Добродушок десь справді живе і пошта передасть йому мою посилку так, як приймає гроші на передплату „Веселки"!

Славко: Пожди, я виясню тобі все. Той Добродушок, що йому я висилаю гроші, має таки свою адресу, і пошта доставить йому мій даток . . .

Ірко: Ну, ну, кажи! Це починає мене цікавити!

Славко: А так! Об'єднання Працівників Дитячої Літератури проводить таку акцію „Добродушка-Читанчика": ми можемо посилати датки, а за ті гроші дістануть книжки українські діти десь у Бразилії, Арґентині, в Німеччині або Франції . . .

Ірко: А чого ж їм висилати? Хіба вони не можуть собі купити за гроші, що їм дають батьки, так, як ми купуємо?

Славко: Ой, Ірку, Ірку, ти нічого не знаєш! Нам не важко купувати книжечки тут, у Чікаґо чи десь в Торонто. А там, якби хотів таку книжечку купити, батьки мусіли б дати на одну книжечку ввесь свій заробіток за місяць або хоч за тиждень. З чого тоді жили б і чим годували б вони дітей?

Ірко: Я щось не розумію! Чому це так?

Славко: Я теж спершу не розумів. Аж тато мені вияснив, що коли в нас книжка коштує доляра, то, як перечислити це на їхні пезети чи на крузейри — виходять страшні суми! Це називається по-вченому „різниця валюти".

Ірко: І через цю „вченість" та через „валюту" діти не мали б читати українських книжок? А тут їх так багато по крамницях!

Славко: Та саме й тому! Приходили звідтіля листи-прохання про книжки. Пишуть, що подекуди є цілі українські школи, по кількадесятеро дітей. Всі вміють читати по-українському, але української книжки ще й на очі не бачили!

Ірко: Отакої! То навіщо ж їм було вчитися читати!

Славко: Ха-ха-ха! А ти й не здогадався? На те, щоб ми їм вислали книжки через Добродушка-Читанчика, щоб вони могли їх читати!

Ірко: А ти не смійся! Бо я тобі на злість дам своїх шість долярів, що складаю на переносний телефон, на „вокі-токі", знаєш! І теж сам занесу на пошту!

Славко: Ото кривду мені зробиш! Та я цим буду ще тільки радіти!

Ірко: То я . . . то я візьму всю нашу клясу, щоб склали разом багато-багато грошей і вислали якійсь школі у Бразилії цілу бібліотеку, як у нас у школі!

Славко: Чудово! Зробимо це разом!

Ірко: А я ще щось більше зроблю! Напишу про це до „Веселки", щоб усі читачі могли допомогти твоєму „Читанчикові"!

Славко: А я перепишу тобі цей допис на татовій машинці!

Ірко: Ну, хай буде! Хоч як хотів я посперечатися з тобою сьогодні, та не можу: Читанчик не дає!

ЗБІРНИЙ ЛИСТ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ КНИЖОК ЗІБРАНИХ НА ВЕЛИКІЙ КНИЖНІЙ НАРАДІ, до ВСІХ ЧИТАЧІВ „ВЕСЕЛКИ"

Дорогі Читачі!

Таку велику нараду ми скликали оце вперше. Скликали — бо була до цього велика й важлива причина. Вже здавна зачували ми нарікання наших друзів, що лежать вони місяцями, а то й роками на полицях книгарень, і ніхто їх не купує. Доходили до нас також чутки, нібито книжки, що їх батьки вже купили своїм дітям — і ті часом у непошані: нечитані, а зате подерті, поплямлені, валяються десь під ліжком чи телевізором. Такі чутки нас дуже турбували.

Тому й вибрали ми з-поміж себе щонайпроворніших і вислали їх по всій Америці та Канаді перевірити, чи правдиві ці страшні чутки.

Вибрали ми нашими посланцями ІЛЛЮ МУРОМЦЯ — Миколи Погідного, бо він славний лицар і вміє з усяким лихом боротися. Далі пішов МИХАЙЛИК — Марії Дмитренко, бо він розвідувач УПА і підгляне все, що треба. Зрозуміло, що взяв він з собою і свого собаку — Бровка. Пішла СЕСТРИЧКА МЕЛАСЯ — Марка Вовчка, бо вона теж відважна козацька дитина — і ведмедя не побоїться. А до неї впросилася до кишені і МИШКА-ГРИЗИКНИЖКА.

Пішли вони, і ось подаємо Вам їх звіт із мандрівки по всіх містах З'єднаних Стейтів Америки та Канади.

ЗВІТ

1. Те, що кажуть, ніби книжки лежать без діла на книгарських полицях — на жаль, правда. Правда й те, що не всі лежать. Частину їх розкуповують ті добрі батьки, що не жаліють своїм дітям грошей на українську книжку. І діти бувають такі добрі, що люблять і читають свою книжку.

2. Те, що кажуть, ніби діти не шанують своїх книжок, теж трохи правда, а трохи ні. Але, на жаль, більше правда. Ми самі бачили, як в одному місті на вулиці собака шарпав зубами ЧАРОДІЙНЕ АВТО — Лесі Храпливої. Ми хотіли врятувати ту книжку, але не вдалося, а собака ще й відкусив у Михайликового Бровка половину вуха.

3. Бачили ми також прегарні великі книгозбірні в українських школах, організаціях молоді та в домах українських дітей. Книжки там усі рівно поскладані, чистенькі й не мають ні одного „ослячого вушка" на рогах своїх листків. Ми розмовляли з цими книжками, і вони не могли нахвалитися, як радо їх діти читають, і то наввипередки, хто більше; як розказують одні одним, що цікаве вони прочитали і що варто ще прочитати. А такі чисті вони тому, що діти завжди миють руки, поки візьмуться їх читати, і читають завжди на столі, не десь на підлозі. Які щасливі ті книжки — описати годі! Та, на жаль, таких чемних дітей і таких гарних книгозбірень ми зустріли небагато!

***

Велика Книжна Нарада вислухала уважно цей звіт і на його основі ми, українські книжки, звертаємося до Вас, Читачів „Веселки":

1) Тому, що ми, українські книжки, для Вас, українських дітей — найкращий спогад про далеку Вашу Батьківщину;

2) тому, що, читаючи українські книжки, Ви виростете на добрих українців;

3) тому, що без нас Ви ніколи добре не вивчите українську мову;

4) тому, що діти в Україні, такі, як Ви, не могли б читати таких книжок, як ми, бо московські большевики їм заборонили б;

5) тому, що наші письменники й ілюстратори пишуть та малюють нас Вам на науку та на розвагу —

ми дуже й дуже просимо:

а) купуйте нас якнайбільше за свої ощадності — собі та Вашим друзям у дарунок!

б) просіть своїх батьків, щоб купували Вам нас при кожній нагоді!

в) просіть Святого Миколая та Різдвяного Янгола, чи Діда Мороза, щоб приносили Вам нас якнайбільше у Свята (Чортика не просіть, бо не принесе)!

г) читайте нас якнайбільше! Що більше будете читати, то більше радости це Вам принесе і наука буде Вам легше приходити до голови.

А за те ми, українськи книжки, обіцяємо Вам, українським дітям, що будемо виходити щораз кращі, щораз цікавіші та в щораз більшому числі. І розкажемо Вам багато такого, що Вам ні в снах не снилося, ні в мріях не мріялося. Побачите!

За Президію Великої Книжної Наради підписали:

ГНОМИК РОМТОМТОМИК — Романа Завадовича, голова наради.
ПИЛИПКО із книжки „Козацька дитина — В. Бандурака і
ТАНА із книжки „Кам'яна сокира" — Ірини Винницької, заступники.
РОМЦЬО із книжки „Денник Ромця" — Іванни Савицької та
ОЛЕСЯ — Бориса Грінченка, секретарі.

ХТО ЦЕ?

Складаючи це число „Веселки" в друкарні, одно ім'я й прізвище помішали ось так:

ЛЕВ ОБІНГЛІД

Спробуйте з цих помішаних буков і складів скласти ім'я й прізвище відомого в українській літературі поета, який написав також багато творів для дітей.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК І РОЗВ'ЯЗКИ РОЗВАГ У „ВЕСЕЛЦІ" за ЖОВТЕНЬ ц. р.: ЩО ЦЕ? а) Тінь. б) Триста шістдесят п'ять днів, п'ятдесят два тижні, дванадцять місяців — РІК. ЗАГАДКИ: а) Березі. б) Лист. ПОДОРОЖ ЛІТАКОМ: Літак летів однаково в обидві сторони — вісімдесят хвилин, це година й двадцять хвилин. ОБРАЗКИ Й РИМИ: Віконце - сонце; шафа - жирафа; мак - рак; діти - квіти; мишка - гризикнижка; кіт - пліт; молодець - олівець; море - гори. ДОПОВНІТЬ БРАКУЮЧІ БУКВИ: Петрик Підливає ПаПороть. Ростик Рисує Рибу. МаМа Миє Миску. Оля Обирає Огірки. ЯКЕ ІМ'Я ДІВЧИНКИ? Оленка.

Сценарій і текст: *Р. ЗАВАДОВИЧ*
Scenario and story: *R. ZAVADOVYCH*

Ілюстрації: *П. ХОЛОДНИЙ*
Illustrations: *P. CHOLODNY*

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК — ІСТОРИЧНА КАЗКА

UKRAINIAN TALE — BOHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XLI: НЕМИЛА ПРИГОДА

CHAPTER XLI: AN UNPLEASANT AFFAIR

— Поможіть спіймати або вбити того козацького полковника, тоді мені й вам буде велика нагорода!

"Help me catch or kill this Kozak colonel and we'll all reap a big reward!"

За порадою Роха обидва вояки прилягли відпочити, а Рох пішов у недалеке село.

Both soldiers laid down to rest, while Rokh went to a near-by village.

На краю села стояла хата.

There was a small house on the edge of the village.

— Давай свою сільську одежу! — гукнув Рох до господаря і схопив його за горло.

"Let me have your peasant garb!" screamed Rokh holding the man by the throat.

Почувши крик у хаті, малий Петрик спустив з ланцюга сердитого Кудлая.

Little Petryk, hearing the commotion inside the house, unleashed the vicious dog Kudlai.

Кудлай миттю кинувся до хати.

The dog ran swiftly to the house.

(Продовження буде)

(To be continued)